

Kommunalin toiminta toukokuusta 2017 toukokuuhun 2019 - raportti KPY:n edustajakokoukseen 2019

Keskiössä jäsenhankinta

Kommunal on panostanut kuluneella kaudella vahvasti jäsenhankintaan. Liitto pyrkii nyt ja vastedeskin houkuttamaan uusia jäseniä ja kohottamaan järjestäytymisastetta sekä motivoimaan jäseniä pysymään Kommunalissa. Syksyn 2017 myönteinen jäsenkehitys kääntyi kielteiseksi talvella 2018. Liiton toimistoon perustettiin siinä yhteydessä erityinen jäsenhankintaryhmä.

Uuden ryhmän johtajaksi tuli sopimusyksikön aiempi johtaja, mikä selkeytti jäsenhankinnan ja vahvan sopimuksetekotaidon välistä kytköstä. Yksi monista aloitteista oli, että koko organisaatio, niin aluetoimistot kuin paikallisyhdistyksetkin, tekevät tiistaisin työpaikkakäyntejä ja esittelevät eri tavoin Kommunalin jäsenyyden merkitystä. Myös liiton puheenjohtaja on käynyt työpaikoilla yhtenä päivänä viikossa.

Kauden aikana tapahtunut jäsenmäärän lasku johtuu ensisijaisesti eläköitymisestä ja siitä, että jäsenet ovat siirtyneet Kommunalin sopimusalaan kuulumattomiin ammatteihin ja lähteneet sen vuoksi liitosta. Lisäksi uusia jäseniä on tullut aivan liian vähän. Keväällä 2019 jäsenmäärässä tapahtui vähäistä kasvua, ja suuntauksen toivotaan jatkuvan.

Uudistustyö jatkuu

Kommunalin liittokokouksen 2016 viesti oli selkeä: Kommunalia kehitetään ja uudistetaan tosissaan ammattiliittona. Toukokuun 2017 ja toukokuun 2019 väliselle ajalle onkin ollut tunnusomaista ahkera uudistustyö, joka käynnistyi Kommunalin hieman yllättävällä digitaalisella robottikukkokampanjalla.

Työtä on jatkettu vuosina 2017–2019 usein erilaisin toimenpitein. Tilintarkastajat ilmoittavat keväällä 2019, että vuoden 2016 luottamuskriisin jälkeen laadittu mittava toimenpidelista on heidän nähdäkseen käyty läpi ja toteutettu. Uudistustyöhön liittyvässä viestinnässä sanomana on ollut *Vi vill mer* (Me haluamme enemmän). Tällä on haluttu kertoa, että Kommunalin jäsenillä on oikeus parempaan ammatilliseen kehitykseen, parempiin palkkoihin ja parempaan työympäristöön. Samalla on tuotu esille jäsenyyden hyötyjä yksilötasolla.

On myös kehitetty uusi, jäsenten tarpeisiin mukautettu Trampolin-niminen työnhakuväline. Lisäksi on otettu käyttöön terveyssovellus, jolla jäsenet voivat tarkkailla ruokavaliotaan ja elämäntapojaan. Suora viestintä eri toimialoilla on parantunut, ja liiton toimiston viestintäyksikkö pyrkii muun muassa tarjoamaan jokaiselle ammattiryhmälle parempaa informaatiota, järkeviä vinkkejä ja hyviä neuvoja.

Kommunal.

Kommunalin jäsenviestintä lähti ripeästi käyntiin, kun työelämässä esiintyvä seksuaalinen häirintä nousi erityisen selkeästi esille #metoo-liikkeen yhteydessä loppuvuodesta 2017. Otsikkona oli: Toimi näin, jos koet häirintää. Liiton puheenjohtaja Tobias Baudin lähetti luottamusmiehille heille varta vasten räätälöityä informaatiota, ja monet Kommunalin edustajat osallistuivat keskusteluihin sekä liiton sisällä että mediassa.

Liittokokouksen 2016 päätöksen mukaisesti ja toukokuussa 2019 pidettävän liittokokouksen alla jatketaan vaikuttamistyötä lähihoitajan ammatin sääntelemiseksi. Kommunal on sekä liiton sisällä että ulospäin ajanut lastenhoitajien ehtojen parantamista, vastustanut liiallista voitontavoittelua hyvinvointipalveluissa, vaatinut työttömyyskorvausten enimmäismäärien korottamista ja jatkanut liiton ay-poliittista yhteistyötä Sosiaalidemokraattisen puolueen kanssa, joskin uusin edellytyksin.

Kommunal julkisti maaliskuussa 2019 aiemmin tekemänsä päätöksen lopettaa kolmen miljoonan kruunun vuotuisen taloudellisen tuen maksaminen Sosiaalidemokraattiselle puolueelle. Päätöksestä uutisoitiin laajemmin kuin mistään muusta Kommunalia koskevasta uutisesta vuosina 2017 ja 2018. Liiton hallitus päätti samassa yhteydessä myös, että Sosiaalidemokraattiselle puolueelle tähän asti osoitetut varat ohjataan vastedes ay-poliittiseen toimintarahastoon.

Mielipiteisiin vaikuttaminen

Kommunal pyrkii kaikessa viestinnässään ja kaikissa yhteyksissä pitämään lähtökohtanaan jäsentensä etuja ja ehtoja. Sifon mukaan ulospäin suuntautuva viestintämme on koettu sen ansiosta aiempaa relevantimmaksi ja ratkaisulähtöisemmäksi. Sifon tietojen nojalla voimme myös todeta paikallisen vaikuttavuuden kasvaneen. Paikallisyhdistysten puheenjohtajat ja muut Kommunalin aktiiviset edustajat eri puolella maata ovat pitäneet järjestön asioita menestyksellisesti esillä paikallisissa tiedotusvälineissä ja sosiaalisessa mediassa.

Yksi esimerkki tästä on Kommunalin määrätietoinen työ lastenhoitajien työehtojen kohentamiseksi. Kun Kommunal vuonna 2017 huomasi Ruotsin kyseisenä vuonna viidenneksi suurimman ammattiryhmän, eli lastenhoitajien, olevan vaarassa jäädä varhaiskasvatuksen uuden opetussuunnitelman ulkopuolelle, liitto alkoi painostaa kouluvirastoa ja silloista opetusministeriä Gustav Fridolinia. Ministeri ilmoitti, että lastenhoitajien roolia selkeytetään, ja näin myös kävi. Varhaiskasvatuksen uusi opetussuunnitelma tulee voimaan kesällä 2019.

Toisena esimerkkinä mainittakoon työasukysymys, jota Kommunal on ajanut sekä paikallisesti että keskitetysti liittokokouksessa tehdyn keskeisiä prioriteetteja koskevan päätöksen mukaisesti. Asiasta on keskusteltu Sosiaalidemokraattisen puolueen puoluekokouksissa, ja siitä käytiin vilkasta keskustelua vuoden 2018 vaalikampanjan aikana. Se on myös ollut laajasti esillä sosiaalisessa mediassa.

Kommunalin mahdollisuudet aktiiviseen ja rakentavaan mielipidevaikuttamiseen ovat joutuneet monesti kovalle koetukselle Kommunalin perinteiseen etupiiriin kuulumattomien ulkopuolisten tapahtumien vuoksi. Selkein esimerkki tästä toukokuun 2017 ja toukokuun 2019 välillä on Kommunalin kesällä 2017 tekemä päätös luopua yhteistyöstä Nordean kanssa sen jälkeen, kun suurpankki oli asettanut Ruotsin hallitukselle järjestön näkökulmasta kohtuuttoman uhkavaatimuksen. Pankki uhkasi siirtää pääkonttorinsa pois Ruotsista, ellei valtio suostu sen vaatimukseen. Kommunal oli ensimmäinen ja suurin ammattiliitto, joka hylkäsi pankin, mikä huomioitiin laajasti mediassa.

Kommunal.

Ennakoimattomiin tapahtumiin voitaneen laskea myös Ruotsissa kesällä 2018 riehuneet metsäpalot. Palomiehet – joista monet ovat Kommunalin jäseniä – raatoivat sammuttaakseen palot ja estääkseen niiden leviämisen. Epätavallinen helle ja pitkä kesä aiheuttivat myös suuria työsuojeluongelmia etenkin vanhustenhuollossa, ja monet työsuojeluvaltuutetut ryhtyivätkin toimenpiteisiin.

Lopuksi todettakoon, että vaikuttamisen kannalta on sekä etu että haaste, että Kommunalin sopimusaloihin kuuluu niin monia eri ammatteja. Kommunal on hyvin monien Ruotsin hyvinvointialan työntekijöiden ammattijärjestö, ja siksi sen ääni kuuluu asioissa, jotka koskevat sairaanhoitoa, vanhustenhuoltoa, veropolitiikkaa, eläkkeitä ja voitontavoittelua hyvinvointipalveluissa, vain muutamia esimerkkejä mainitaksemme.

Jäsenten tarpeista lähtevä lähestymistapa on meille kuitenkin tärkeä. Se on toiminut hyvin ja tarjonnut Kommunalille sekä oikeutuksen tärkeissä kysymyksissä että mahdollisuuden vaikuttamiseen yhteiskunnallisessa keskustelussa.

Tärkeitä vaaleja voitettavana

Kommunal on kampanjoinut toukokuusta 2017 toukokuuhun 2019 peräti kolmissa vaaleissa: kirkollisvaaleissa 2017, yleisissä vaaleissa 2018 ja europarlamenttivaaleissa 2019. Kommunalilla on ollut kaikissa vaaleissa omia kampanjoita, ja se on pyrkinyt nostamaan esiin ehdokkaita, joiden tausta on Kommunalissa tai muissa LO-liitoissa.

Olemme priorisoineet kysymyksiä, jotka liittyvät mahdollisimman läheisesti Kommunalin jäsenten etuihin. Ruotsin kirkollisvaalit olivat selkeästi vaalit, joissa ihmisiä piti houkutellessa vaaliurnille, ja Kommunal käytti niissä ensimmäistä kertaa soittotyökalua ja otti yhteyttä jäseniin kehottaen heitä äänestämään, jotta kirkon palveluksessa olevilla Kommunalin jäsenillä olisi kunnollinen työnantaja.

Vuoden 2018 yleisiä vaaleja varten kehitettiin soittotyökalu ja yleisluontoisempi yhteydenottokampanja, jonka puitteissa Kommunal kävi noin neljännesmiljoona keskustelua. Vaalien tulos oli suhteellisen myönteinen. Saavutimme tavoitteemme, jonka mukaan 50 prosenttia Kommunalin jäsenistä äänestäisi sosiaalidemokraatteja. Monet myös huokaisivat helpotuksesta, sillä vain alle yksi kymmenestä jäsenestä äänesti ruotsidemokraatteja.

Tätä kirjoitettaessa Kommunal kampanjoi europarlamenttivaalien merkeissä ja kannustaa äänestämään naisten oikeuksien ja reilujen ehtojen puolesta. Tälläkin kertaa puhelut ja keskustelut ovat ensisijainen menetelmämme, mutta levitämme myös omaa aineistoa sosiaalisessa mediassa ja työpaikkakäynneillä.

Vähän mutta sitäkin tärkeämpiä sopimuksia

Kommunal solmi syksyllä 2017 yksityisiä bussiyrityksiä koskevan kolmivuotisen sopimuksen Sveriges Bussföretagenin kanssa. Almega Tjänstgöringsföretagenin kanssa solmittiin yksityisten vapaakoulujen ja päiväkotien työntekijät käsittävä kolmivuotinen sopimus. SKL:n ja Pactan kanssa solmittiin työympäristöä painottava uusi yhteistyösopimus.

Vuosi 2018 oli työehtosopimusten osalta rauhallinen. Kommunal ja Vårdföretagarna solmivat hoitoalan, vanhustenhuollon ja hoiva-alan työntekijöitä koskevat työehtosopimukset. Yksi sopimus neuvoteltiin valmiiksi. Sillä haluttiin vaimentaa nykyisiin yleisiin eläkejärjestelmiin soveltumattoman vanhan työehtosopimuksen kielteisiä vaikutuksia työeläkkeisiin. Kommunal sopi myös kaikissa kyseisissä työehtosopimuksissa karenssipäivien muuttamisesta yhdeksi karenssipäiväksi.

Kommunal.

Kevättalvella 2019 käytiin tiukkoja neuvotteluja, jotta pelastuslaitosten valmiushenkilöstölle saataisiin uusi työehtosopimus, ns. Rib-sopimus (Räddningstjänst i beredskap). Kommunal hylkäsi useita kertoja työnantajien tarjouksen, mutta SKL:n ja Sobonan kanssa saatiin lopulta aikaan sopimus.

Kommunalin liittokokous 2019

Kommunalin nelipäiväinen liittokokous pidettiin toukokuun lopussa. Liittokokousedustajia oli 188, ja jokainen heistä edusti noin 2 700 liiton jäsentä. Liiton puheenjohtaja Tobias Baudin oli käynyt liittokokouksen alla kaikissa aluetoimistoissa ja tavannut liittokokousedustajat.

Liittokokouksen suuria kysymyksiä olivat muun muassa ehdotus uusiksi säännöiksi, uusi jäsenmaksurakenne, työajat, lakko-oikeus ja yksilöllinen palkanmuodostus. Liitolle valittiin uusi johtoryhmä, joka koostuu puheenjohtaja Tobias Baudinista, sopimussihteeri Lenita Granlundista ja liittosihteeri Lisa Bengtssonista.

Varsinaisten keskustelujen ohella kaikki osallistuivat tulevaisuuden ay-liikettä koskeviin keskusteluihin. Miten rakennamme tulevaisuuden ay-liikkeen? Tämän keskustelun yhteydessä todettiin, että Kommunalin on edelleen keskityttävä jäsenhankintaan, ja tavoitteeksi asetettiin 600 000 jäsenentä vuonna 2030.

Malin Hanson

Lehdistösihteeri/strategi, hallintoyksikkö